

Rhan A – Rôl a chyfrifoldebau'r Swyddog Canlyniadau Lleol

Etholiad Senedd Ewrop ar 23 Mai 2019:
canllawiau i Swyddogion Canlyniadau
Lleol ym Mhrydain Fawr

Cyfieithiadau a fformatau eraill

I gael gwybodaeth am sut i gael y cyhoeddiad hwn mewn iaith arall, neu mewn print bras neu Braille, cysylltwch â'r Comisiwn Etholiadol:

Ffôn: 020 7271 0500

E-bost: publications@electoralcommission.org.uk

Cynnwys

1	Cyflwyniad i'r canllawiau hyn	4
	Diben	4
	Sut i ddefnyddio'r canllawiau hyn.....	5
2	Rolau a chyfrifoldebau.....	7
	Swyddog Canlyniadau Rhanbarthol	7
	Swyddog Canlyniadau Lleol	7
	Eich sgiliau a'ch gwybodaeth.....	9
3	Safonau perfformiad	11
	Atodiad A – Safonau perfformiad ar gyfer Swyddogion Canlyniadau	
	Lleol	12
	Safon perfformiad 1: Pleidleiswyr	12
	Safon perfformiad 2: Y sawl sydd am sefyll etholiad	16

1 Cyflwyniad i'r canllawiau hyn

Paratowyd y canllawiau hyn er mwyn sicrhau bod Swyddogion Canlyniadau Rhanbarthol, Swyddogion Canlyniadau Lleol a'u staff yn cael cymaint o sicrwydd â phosibl i ddatblygu cynlluniau wrth gefn mewn perthynas â gorfod cynnal Etholiadau Senedd Ewrop. Maent yn seiliedig ar y canllawiau a gyhoeddwyd ar gyfer etholiadau Senedd Ewrop 2014, a chawsant eu diwygio i adlewyrchu'r dyddiadau priodol ar gyfer 2019 ac ymgorffori newidiadau allweddol eraill a wnaed gennym mewn canllawiau ar gyfer mathau eraill o etholiadau ers 2014, a hynny'n bennaf er mwyn adlewyrchu'r ddeddfwriaeth ddiweddar ynglŷn â diogelu data.

Mae'r camau hyn wedi sicrhau ein bod wedi llwyddo i ddarparu'r canllawiau yn gyflym heb fuddsoddi adnoddau sylweddol, o ystyried bwriad datganedig Llywodraeth y DU na fydd etholiad Senedd Ewrop yn cael ei gynnal yn y DU yn 2019. Fodd bynnag, mae'n golygu bod y canllawiau hefyd yn tybio bod mwy o amser i baratoi ar gyfer y bleidlais nag y byddai ar gael os penderfynir y dylid cynnal y bleidlais hon. Er bod y ddeddfwriaeth yr un fath ym mhob achos, rydym yn cydnabod na fydd modd cwblhau rhai agweddau ar y gweithgarwch a ragwelir yn y canllawiau - megis y gwaith cynllunio - yn llawn yn ystod yr amser a fydd ar gael.

Bydd timau'r Comisiwn yng Nghymru a'r Alban, a ledled Lloegr, ar gael i ymateb i unrhyw ymholiadau sydd gennych ynglŷn â chynnwys y canllawiau, a byddant yn canolbwyntio ar weithio gyda chi i'ch helpu i gyflawni'ch cyfrifioldebau'n effeithiol.

Diben

1.1 Diben y canllawiau hyn yw cynorthwyo Swyddogion Canlyniadau Lleol gydag arfer a gweithdrefn rhedeg etholiad Senedd Ewrop. Dylech eu darllen ar y cyd ag unrhyw ganllawiau neu gyfarwyddiadau ychwanegol a gyhoeddir gan y Swyddog Canlyniadau Rhanbarthol fel rhan o'i rôl yn cydgysylltu'r gwaith o gynnal etholiad Senedd Ewrop yn ei ranbarth etholiadol.

1.2 Lluniwyd y canllawiau hyn yn seiliedig ar y gofynion a nodir yn y ddeddfwriaeth ganlynol (fel y'i diwygiwyd) a dylid eu darllen yn unol â hi:

- Rheoliadau Etholiadau Senedd Ewrop 2004 (yn cynnwys y diwygiadau diweddaraf a wnaed gan Reoliadau Etholiadau Senedd Ewrop (Diwygio) 2013 yn ogystal â'r diwygiadau a wnaed yn flaenorol gan Reoliadau Etholiadau Senedd Ewrop (Diwygio) 2009)

- Rheoliadau Etholiadau Senedd Ewrop (Etholfraint Dinasyddion Perthnasol yr Undeb) 2001
- Deddf Etholiadau Senedd Ewrop 2002
- Deddfau Cynrychiolaeth y Bobl 1983, 1985 a 2000
- Rheoliadau Cynrychiolaeth y Bobl (Cymru a Lloegr) 2001 a Rheoliadau Cynrychiolaeth y Bobl (yr Alban) 2001

1.3 Mae'r rhestr uchod ond yn cynnwys y ddeddfwriaeth sy'n darparu ar gyfer y meysydd y mae'r canllawiau hyn yn ymwneud â hwy ac sydd mewn grym ar hyn o bryd.

1.4 Roedd deddfwriaeth diogelu data ddiwygiedig yn gymwys o 25 Mai 2018 ac mae'n gymwys i brosesu pob math o ddata personol. Mae gan Swyddogion Canlyniadau Lleol gyfrifoldeb personol am sicrhau eu bod yn cydymffurfio â gofynion deddfwriaeth diogelu data. Yn ogystal â'r diweddariadau i'r canllawiau hyn, cyhoeddodd y Comisiwn [adnodd](#) ym mis Chwefror 2018 er mwyn eich helpu i gyflawni eich rhwymedigaethau o dan Reoliad Diogelu Data Cyffredinol yr UE a Deddf Diogelu Data 2018, fel y maent yn ymwneud â'ch cyfrifoldebau gweinyddu etholiadau.

1.5 Mae'n ofynnol hefyd i chi ystyried y ddyletswydd cydraddoldeb ar y sector cyhoeddus a geir yn Adran 149 o Ddeddf Cydraddoldeb 2010 wrth iddynt gyflawni eich dyletswyddau. Mae'n rhaid i Swyddogion Canlyniadau yng Nghymru hefyd ystyried Deddf yr Iaith Gymraeg 1993 a Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011, sy'n ei gwneud yn ofynnol i wasanaethau yng Nghymru gael eu darparu yn y Gymraeg.

1.6 Hefyd, mae'n rhaid i chi gydymffurfio ag unrhyw gyfarwyddiadau a roddir i chi gan eich Swyddog Canlyniadau Rhanbarthol o ran cyflawni eich swyddogaethau yn un o etholiadau Senedd Ewrop.

Sut i ddefnyddio'r canllawiau hyn

1.7 Rhennir y canllawiau'n chwe maes:

- Rhan A – Rôl a chyfrifoldebau'r Swyddog Canlyniadau
- [Rhan B – Cynllunio a threfnu](#)
- [Rhan C - Gweinyddu'r etholiad](#)
- [Rhan Ch – Pleidleisio absenno!](#)
- [Rhan E – Dilysu a chyfrif y pleidleisiau](#)
- [Rhan F – Ar ôl datgan y canlyniadau](#)

1.8 Mae pob un o'r rhannau hyn yn cwmpasu:

- yr hyn y mae'n ofynnol i chi ei wneud yn ôl y gyfraith ('rhaid')
- yr hyn y disgwyliwn y bydd angen i chi ei roi ar waith a'r hyn y byddem yn disgwyl ei weld er mwyn gallu bodloni ein hunain bod modd sicrhau canlyniadau allweddol safonau perfformiad y Comisiwn
- arfer a argymhellir er mwyn eich helpu i ddeall eich dyletswyddau a'u cyflawni

1.9 Ategir y canllawiau hyn gan adnoddau sydd ar gael drwy ddolenni a geir yn y canllawiau.

1.10 Os bydd gennych unrhyw gwestiwn am y canllawiau neu unrhyw fater arall yn ymwneud â gweinyddu etholiadau, bydd [timau lleol y Comisiwn](#) ar gael i gynnig cymorth parhaus. Byddwn hefyd yn darparu gwasanaeth cynghori y tu allan i oriau er mwyn ymdrin ag ymholiadau gweinyddu etholiadau brys yn y cyfnod yn arwain at unrhyw etholiadau a drefnwyd ac yn syth wedyn. Rhoddir rhagor o wybodaeth am y gwasanaeth y tu allan i oriau y byddwn yn ei ddarparu drwy ein [Bwletin ar gyfer gweinyddwyr etholiadol](#).

2 Rolau a chyfrifoldebau

Swyddog Canlyniadau Rhanbarthol

2.1 Mae gan bob un o'r 11 o ranbarthau etholiadol ym Mhrydain Fawr Swyddog Canlyniadau Rhanbarthol. Mae'r Ysgrifennydd Gwladol yn gyfrifol am benodi Swyddog Canlyniadau Rhanbarthol ar gyfer pob rhanbarth etholiadol. Yng Nghymru a Lloegr, mae'n rhaid i'r Swyddog Canlyniadau Rhanbarthol fod yn Swyddog Canlyniadau Gweithredol, ac yn yr Alban, mae'n rhaid i'r Swyddog Canlyniadau Rhanbarthol fod yn Swyddog Canlyniadau Senedd y DU.

2.2 Mae'r Swyddog Canlyniadau Rhanbarthol yn gyfrifol yn ôl y gyfraith am y canlynol:

- rhoi rhybudd am unrhyw etholiad Senedd Ewrop
- cynnal y gweithdrefnau enwebu
- annog cyfranogiad
- cyfrifo'r pleidleisiau a roddir ar gyfer pob ymgeisydd unigol/plaid wleidyddol a dyrannu seddau
- datgan y canlyniad

2.3 Mae Swyddogion Canlyniadau Rhanbarthol yn gyfrifol am y broses gyffredinol o gynnal etholiad Aelodau Senedd Ewrop ar gyfer eu rhanbarth etholiadol ac am gysylltu â Swyddogion Canlyniadau Lleol yn y rhanbarth etholiadol a chydlynu eu gwaith.

2.4 Mae gan y Swyddog Canlyniadau Rhanbarthol y pŵer i roi cyfarwyddiadau cyffredinol neu benodol i Swyddogion Canlyniadau Lleol sy'n ymwneud â chyflawni eu swyddogaethau yn yr etholiad, gan gynnwys cyfarwyddiadau sy'n ei gwneud yn ofynnol i Swyddogion Canlyniadau Lleol gymryd camau paratoadol penodol neu roi unrhyw wybodaeth sydd ganddynt neu y mae ganddynt hawl i'w chael.

2.5 Mae manylion y Swyddogion Canlyniadau Rhanbarthol ar gyfer pob rhanbarth ym Mhrydain Fawr ar ein gwefan.

Swyddog Canlyniadau Lleol

2.6 Penodir Swyddog Canlyniadau Lleol ar gyfer pob ardal gyfrif yn y rhanbarth etholiadol. Y Swyddog Canlyniadau Lleol fydd y Swyddog Canlyniadau ar gyfer yr ardal llywodraeth leol berthnasol. Bydd y Swyddog

Canlyniadau Lleol yn gweithredu ar gyfer ardal gyfrif benodol o fewn y rhanbarth etholiadol. Caiff yr ardal gyfrif ei diffinio fel yr ardal llywodraeth leol.

2.7 Fel Swyddog Canlyniadau Lleol, rydych yn chwarae rhan ganolog yn y broses ddemocrataidd. Eich rôl yw sicrhau y caiff yr etholiad ei weinyddu'n effeithiol ac, o ganlyniad, y bydd profiad pleidleiswyr a'r rhai sy'n sefyll etholiad yn un cadarnhaol. Ar gam cynnar, dylech amlinellu'r hyn rydych am ei gyflawni a sut beth fyddai llwyddiant i chi.

2.8 Y Swyddog Canlyniadau Rhanbarthol sydd â chyfrifoldeb cyffredinol am y modd y cynhelir yr etholiad yn ei ranbarth etholiadol. Fel Swyddog Canlyniadau Lleol, chi sy'n bersonol gyfrifol am weinyddu'r etholiad yn eich ardal gyfrif. Wrth weinyddu'r etholiad yn eich ardal gyfrif a chyflawni'r swyddogaethau y mae gennych gyfrifoldeb penodol ar eu cyfer, dylech ystyried unrhyw arweiniad a roddir gan y Swyddog Canlyniadau Rhanbarthol, a rhaid i chi gydymffurfio ag unrhyw gyfarwyddiadau y bydd yn eu rhoi i chi.

2.9 Mae'r swyddogaethau rydych yn gyfrifol amdanynt yn cynnwys:

- argraffu'r papurau pleidleisio (oni fydd y Swyddog Canlyniadau Rhanbarthol yn dweud yn wahanol)
- penodi Swyddogion Llywyddu a Chlercod Pleidleisio
- rheoli'r broses o bleidleisio drwy'r post
- dilysu a chyfrif y pleidleisiau

2.10 Er y gallwch benodi un dirprwy neu fwy, a elwir yn 'Deputes' yn yr Alban, i gyflawni unrhyw un neu bob un o'ch swyddogaethau, ni allwch ddirprwyo eich cyfrifoldeb personol am gynnal yr etholiad. Ceir rhagor o wybodaeth am benodi dirprwyon yn [Rhan B – Cynllunio a threfnu](#).

2.11 Rydych hefyd yn ddarostyngedig i ddarpariaethau tordyletswydd swyddogol. Mae hyn yn golygu os byddwch chi neu'ch dirprwyon penodedig yn euog o unrhyw weithred neu anweithred sy'n torri dyletswydd swyddogol, heb achos rhesymol, rydych chi (a/neu hwy) yn agored i dalu dirwy anghyfnygedig os cewch eich collfarnu'n ddiannod yng Nghymru a Lloegr neu, yn yr Alban, ddirwy o hyd at £5,000.

2.12 Mae gennych y pŵer i gymryd y cyfryw gamau ag y credwch sy'n briodol i unioni gweithredoedd neu anweithredoedd sy'n codi mewn cysylltiad ag unrhyw un o swyddogaethau'r etholiad rydych yn gyfrifol amdano ac nad yw'n unol â'r rheolau.

2.13 Mae'r pŵer hwn yn caniatáu i chi gywiro gwallau gweithdrefnol rydych chi, fel Swyddog Canlyniadau Lleol, Swyddog Cofrestru Etholiadol, Swyddog Llywyddu neu berson sy'n darparu nwyddau neu wasanaethau i chi neu'r Swyddog Canlyniadau Rhanbarthol (neu ddirprwyon unrhyw un o'r rhain) yn eu gwneud.

2.14 Pan fyddwch yn datrys gweithred neu anweithred yn llawn gan ddefnyddio eich pŵer i gywiro gwall gweithdrefnol, ni fyddwch yn euog o dorri dyletswydd swyddogol. Dylech gofio nad yw'r pŵer i gywiro gwallau gweithdrefnol yn eich galluogi i ailgyfrif y pleidleisiau ar ôl i'r canlyniad gael ei gyhoeddi.

2.15 Gan eich bod yn bersonol gyfrifol am gynnal yr etholiad dylech sicrhau bod gennych yswiriant a'i fod yn gyfredol. Dylech fod yn barod i ddangos prosesau cynllunio a gwneud penderfyniadau cadarn os bydd unrhyw her i'r etholiad a hawliad yn erbyn y polisi yswiriant.

Eich sgiliau a'ch gwybodaeth

2.16 Dylech feddu ar wybodaeth ymarferol am y ddeddfwriaeth berthnasol sy'n llywodraethu trefn cynnal yr etholiad. Golyga hyn, yn ogystal â dealltwriaeth glir o'ch swyddogaethau statudol, y dylai fod gennych drosolwg o'r hyn sydd yn y ddeddfwriaeth a dealltwriaeth o'r ffordd y mae'n effeithio ar weinyddu'r etholiad, fel y gallwch adolygu'r broses gyfan eich ardal gyfrif, codi cwestiynau, lle y bo angen, a sicrhau ei hansawdd.

2.17 Mae cyfrifoldebau rheoli ynghlwm wrth eich rôl. Er enghraifft, dylech wneud y canlynol:

- goruchwyllo'r broses o gynllunio, rheoli prosiect a rheoli risg yr etholiadau rydych yn gyfrifol amdanynt ac ymgorffori unrhyw wersi a ddysgwyd o etholiadau blaenorol
- nodi a goruchwyllo unrhyw gamau gweithredu sydd eu hangen er mwyn lliniaru unrhyw faterion sy'n codi
- cymryd yr holl gamau sydd eu hangen er mwyn sicrhau bod yr awdurdod lleol yn darparu'r staff gofynnol i chi, fel y mae'n ofynnol iddo ei wneud o dan y gyfraith.
- sicrhau bod staff yn cael yr hyfforddiant priodol i gyflawni eu priod rolau
- cefnogi'r staff sy'n gweinyddu'r etholiad a goruchwyllo eu gwaith yn briodol
- cyfarwyddo staff, monitro cynnydd a chael adborth rheolaidd ar weithgareddau
- cynnal cydberthynas waith effeithiol â'r Swyddog Canlyniadau Rhanbarthol a'i staff
- os nad chi yw'r Swyddog Cofrestru Etholiadol hefyd, cynnal cydberthynas waith effeithiol â'r Swyddog Cofrestru Etholiadol
- cynnal cydberthynas waith effeithiol â'ch Pwynt Cyswllt Unigol yn yr heddlu

- sicrhau bod cyfrifon etholiadau yn cael eu cwblhau'n amserol

3 Safonau perfformiad

3.1 Mae'r Comisiwn Etholiadol yn pennu safonau ac yn monitro ac yn adrodd ar berfformiad Swyddogion Canlyniadau. Gellir gweld y safonau perfformiad yn [Atodiad A – Safonau perfformiad ar gyfer Swyddogion Canlyniadau](#).

3.2 Mae'r fframwaith yn seiliedig ar y canlyniadau allweddol o safbwynt pleidleiswyr a'r rhai sydd am sefyll etholiad, ac yn arbennig p'un a yw Swyddogion Canlyniadau yn cymryd y camau angenrheidiol i gyflawni'r canlyniadau canlynol:

- Gall pobl fwrw eu pleidlais yn hawdd ac maent yn gwybod y caiff eu pleidlais ei chyfrif yn y ffordd a fwriadwyd
- Mae'n hawdd i bobl sydd am sefyll etholiad gael gwybod sut i wneud hynny, beth yw'r rheolau, a beth mae'n rhaid iddynt ei wneud i gydymffurfio â'r rheolau, a gallant fod yn hyderus yn y ffordd y caiff y broses a'r canlyniad eu rheoli

3.3 Mae rhannau B - F o'r canllawiau yn nodi'r hyn y byddwn yn disgwyl i'r Swyddogion Canlyniadau Lleol ei roi ar waith, a'r hyn y byddem yn disgwyl ei weld i allu bodloni ein hunain y gall prif ganlyniadau'r safonau gael eu cyflawni.

Atodiad A – Safonau perfformiad ar gyfer Swyddogion Canlyniadau Lleol

Safon perfformiad 1: Pleidleiswyr

Sicrhau bod y gwaith o gynllunio ar gyfer yr etholiad a'i gynnal yn galluogi pobl i fwrw eu pleidlais yn hawdd a gwybod y caiff eu pleidlais ei chyfrif yn y ffordd a fwriadwyd

Canlyniad	Beth sydd angen i'r Swyddog Canlyniadau ei wneud i gyflawni hyn	Beth fydd yn dangos sut y cyflawnwyd y canlyniad
<p>Pleidleiswyr yn cael y wybodaeth sydd ei hangen arnynt, mewn fformat hygyrch ac mewn da bryd i fwrw eu pleidlais</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Datblygu a gweithredu prosesau rheoli prosiect cadarn • Gwerthuso'r gwaith o gynllunio ar gyfer etholiadau blaenorol a'u cynnal a nodi'r gwersi a ddysgwyd, gan ddiweddarau cynlluniau fel y bo angen • Rhoi trefniadau ar waith i reoli contractwyr a chyflenwyr er mwyn 	<ul style="list-style-type: none"> • Dogfennaeth cynllunio prosiect a adolygir yn rheolaidd • Dogfennaeth gynllunio sy'n adlewyrchu'r gwersi a ddysgwyd • Trefniadau ar waith i reoli contractwyr a chyflenwyr

	<p>sicrhau bod y gwaith yn cael ei gyflawni yn unol â'r fanyleb</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sicrhau bod prosesau cadarn ar waith ar gyfer sicrhau nad oes unrhyw wallau ar ddeunyddiau pleidleiswyr, hysbysiad pleidleisio na hysbysiad etholiad • Sicrhau bod pleidleiswyr yn derbyn cardiau pleidleisio cyn gynted â phosibl fel bod pleidleiswyr yn cael cymaint o amser â phosibl i weithredu ar y wybodaeth • Sicrhau bod gwybodaeth am pleidleisio, gan gynnwys yr hysbysiad etholiad a'r hysbysiad pleidleisio, ar gael yn hawdd i pleidleiswyr, megis ar wefan yr awdurdod lleol 	<ul style="list-style-type: none"> • Prosesau ar gyfer prawfddarllen deunyddiau pleidleiswyr, hysbysiad pleidleisio a hysbysiad etholiad • Gwybodaeth am y ffordd y dosberthir cardiau pleidleisio, gan gynnwys amcangyfrif pryd y gwneir hynny • Gwybodaeth pleidleisio ar gael yn hawdd ar wefan yr awdurdod lleol
<p>Pleidleiswyr yn derbyn gwasanaeth o safon</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sicrhau bod anghenion mynediad yn cael eu hystyried wrth gynllunio ar gyfer gorsafoedd pleidleisio a'u sefydlu 	<ul style="list-style-type: none"> • Asesu anghenion mynediad, gan nodi unrhyw broblemau a chamau gweithredu i'w datrys

	<ul style="list-style-type: none"> • Penderfynu ar y ffordd y pennir etholwyr a staff i orsafoedd pleidleisio er mwyn sicrhau bod gorsafoedd pleidleisio yn cael eu staffio'n gywir fel bod pleidleiswyr yn derbyn gwasanaeth o safon, gan ystyried y ffactorau a nodir yng nghanllawiau'r Comisiwn • Sicrhau bod staff gorsafoedd pleidleisio wedi'u hyfforddi i sefydlu gorsafoedd pleidleisio mewn ffordd sy'n ystyried anghenion pleidleiswyr • Sicrhau bod pleidleiswyr yn derbyn pecynnau pleidleisio drwy'r post cyn gynted â phosibl fel bod pleidleiswyr yn cael cymaint o amser â phosibl i weithredu ar y wybodaeth 	<ul style="list-style-type: none"> • Y ffordd yr eir ati i bennu etholwyr a staff i orsafoedd pleidleisio • Canllawiau/hyfforddiant i staff gorsafoedd pleidleisio • Gwybodaeth am y ffordd y dosberthir pecynnau pleidleisio drwy'r post, gan gynnwys amcangyfrif pryd y gwneir hynny
<p>Gall pleidleiswyr fod yn hyderus y caiff eu pleidlais ei chyfrif yn y ffordd a fwriadwyd</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cynnal llwybr archwilio clir ar gyfer anfon, derbyn ac agor pecynnau pleidleisio drwy'r post • Sicrhau bod prosesau ar waith i nodi unrhyw batrymau gweithgarwch a allai ddynodi problemau posibl o ran uniondeb, gan gynnwys pa gamau y 	<ul style="list-style-type: none"> • Trefniadau i gynnal llwybr archwilio clir ar gyfer anfon, derbyn ac agor pecynnau pleidleisio drwy'r post • Prosesau i ymdrin â phroblemau o ran uniondeb

	<p>dylid eu cymryd i ymdrin ag unrhyw broblemau o'r fath</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cadw papurau pleidleisio a phhecynnau pleidleisio drwy'r post yn ddiogel drwy'r amser • Rhoi adnoddau ar waith i sicrhau bod y gwaith dilysu a chyfrif yn amserol • Sicrhau bod y canlyniadau yn cael eu cyfleu i bleidleiswyr mewn ffordd glir ac amserol • Sicrhau bod prosesau cyfrif yn cael eu dylunio a'u rheoli i sicrhau canlyniad cywir, gyda llwybr archwilio clir 	<ul style="list-style-type: none"> • Trefniadau i storio papurau pleidleisio a phhecynnau pleidleisio drwy'r post yn ddiogel • Gwybodaeth am sut y caiff y gwaith dilysu a chyfrif ei drefnu a'i reoli, gan gynnwys y broses a ddilynwyd gennych i ddod i'ch penderfyniad • Trefniadau ar gyfer cyfleu canlyniadau i bleidleiswyr • Trefniadau ar waith i gynnal llwybr archwilio clir ar gyfer y prosesau cyfrif
--	--	---

Safon perfformiad 2: Y sawl sydd am sefyll etholiad

Sicrhau bod y gwaith o gynllunio ar gyfer yr etholiad a'i gynnal yn galluogi pobl sydd am sefyll etholiad i gael gwybod sut i wneud hynny, beth yw'r rheolau, a beth mae'n rhaid iddynt ei wneud i gydymffurfio â'r rheolau, a gallant fod yn hyderus yn y ffordd y caiff y broses a'r canlyniad eu rheoli

Canlyniad	Beth sydd angen i'r Swyddog Canlyniadau ei wneud i gyflawni hyn	Beth fydd yn dangos sut y cyflawnwyd y canlyniad
Mae'r sawl sydd am sefyll etholiad yn cael yr holl wybodaeth sydd ei hangen arnynt i wneud hynny	<ul style="list-style-type: none"> Sicrhau bod gwybodaeth am y broses etholiadol a gwariant ar gael yn hawdd i ymgeiswyr ac asiantiaid, gan gynnwys drwy ddarparu sesiynau briffio a sicrhau eu bod yn cael canllawiau ysgrifenedig Sicrhau bod ymgeiswyr yn cael y cyfle i'w papurau enwebu gael eu gwirio'n anffurfiol cyn eu cyflwyno'n ffurfiol 	<ul style="list-style-type: none"> Canllawiau ysgrifenedig yn cael eu rhoi i ymgeiswyr Dyddiad(au) sesiynau briffio ac adnoddau briffio Trefniadau ar waith i ymgeiswyr gael eu papurau enwebu wedi'u gwirio'n anffurfiol cyn eu cyflwyno'n ffurfiol
Gall ymgeiswyr fod yn hyderus y caiff y broses ei rheoli'n dda, a chael hyder yn y canlyniadau	<ul style="list-style-type: none"> Sicrhau bod y rhai sydd â'r hawl i fynd i sesiynau agor pleidleisiau 	<ul style="list-style-type: none"> Cynllun o sesiynau agor pleidleisiau post

	<p>post yn gallu dilyn yr hyn sy'n digwydd, ble a phryd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sicrhau bod prosesau cyfrif yn dryloyw, gyda phob rhan o'r broses dilysu a chyfrif yn digwydd o flaen pawb sydd â'r hawl i fod yno, gyda gwybodaeth yn cael ei rhoi iddynt ar y prosesau i'w dilyn • Sicrhau bod prosesau cyfrif yn cael eu dylunio a'u rheoli i sicrhau canlyniad cywir, gyda llwybr archwilio clir • Sicrhau bod prosesau ar waith i nodi unrhyw batrymau gweithgarwch a allai ddynodi problemau posibl o ran uniondeb, gan gynnwys pa gamau y dylid eu cymryd i ymdrin ag unrhyw broblemau o'r fath 	<ul style="list-style-type: none"> • Gwybodaeth yn cael ei rhoi i'r sawl sy'n bresennol mewn sesiynau agor pleidleisiau post • Cynllun y cyfrif • Gwybodaeth yn cael ei rhoi i'r sawl sy'n bresennol yn y cyfrif • Trefniadau ar waith i rannu hynt y cyfrif • Trefniadau ar waith i gynnal llwybr archwilio clir ar gyfer y prosesau cyfrif • Prosesau i ymdrin â phroblemau o ran uniondeb
--	--	--

Safon perfformiad ar gyfer deiliaid swydd statudol sydd â phŵer cyfarwyddo

Safon perfformiad 3: Cyd-drefnu a rheoli'r etholiad		
Cyd-drefnu'r gwaith cynllunio ar gyfer etholiad a chynnal etholiad er mwyn sicrhau profiad cyson o ansawdd uchel i bleidleiswyr a'r rhai sydd am sefyll etholiad		
Canlyniad	Beth sydd angen i'r deiliad swydd statudol ei wneud i gyflawni'r canlyniad	Beth fydd yn dangos sut y cyflawnwyd y canlyniad
Sicrhau bod gan Swyddogion Canlyniadau lleol y trefniadau angenrheidiol ar waith i gynnal etholiadau wedi'u trefnu'n dda yn eu hardal	<ul style="list-style-type: none"> • Datblygu a gweithredu prosesau rheoli prosiect cadarn • Datblygu canllawiau a rhoi cyfarwyddiadau lle y bo angen i sicrhau y caiff yr etholiadau eu gweinyddu'n effeithiol yn ardal pob Swyddog Canlyniadau lleol	<p>Dogfennaeth cynllunio prosiect a adolygir yn rheolaidd</p> <p>Trefniadau ar gyfer sicrhau y caiff yr etholiad ei gynnal mewn modd cyson, gan gynnwys canllawiau a gyhoeddwyd a ph'un a ydych wedi defnyddio eich pŵer i roi cyfarwyddiadau a sut rydych wedi gwneud hynny</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Datblygu a gweithredu cynlluniau ar gyfer cyfathrebu â Swyddogion Canlyniadau lleol • Datblygu a gweithredu strategaeth ar gyfer cydgysylltu a darparu gweithgarwch codi ymwybyddiaeth y cyhoedd ac ymgysylltu ag etholwyr drwy'r ardal gyfan • Lle y bo'n briodol, datblygu proses ar gyfer derbyn a chyflwyno canlyniadau lleol 	<ul style="list-style-type: none"> • Cynlluniau ar gyfer cyfathrebu â Swyddogion Canlyniadau lleol <p>Strategaeth ar gyfer cydgysylltu a darparu gweithgarwch codi ymwybyddiaeth y cyhoedd ac ymgysylltu ag etholwyr drwy'r ardal gyfan</p> <p>Trefniadau ynglŷn â sut rydych yn bwriadu rheoli'r broses o goladu canlyniadau lleol, gan gynnwys unrhyw brotocolau a chanllawiau a roddwyd i Swyddogion Canlyniadau lleol</p>
--	---	--